

Evladın Anne-Baba Üzerindeki Hakkı

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقْوُذْهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ
عَلَيْهَا مَلَكَةٌ غَلَاظٌ شِدَادٌ لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا
يُؤْمَرُونَ ﴾

عَنْ ابْنِ عُمَرَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ أَنَّهُ قَالَ:

« أَلَا كَلُّكُمْ رَاعٍ وَكَلُّكُمْ مَسْنُونٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ فَالْأَمِيرُ الَّذِي عَلَى النَّاسِ
رَاعٍ وَهُوَ مَسْنُونٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ وَالرَّجُلُ رَاعٍ عَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ وَهُوَ مَسْنُونٌ
عَنْهُمْ وَالْمَرْأَةُ رَاعِيَةٌ عَلَى بَيْتِ بَعْلِهَا وَوَلَدِهِ وَهِيَ مَسْنُونَةٌ عَنْهُمْ أَلَا
فَكَلُّكُمْ رَاعٍ وَكَلُّكُمْ مَسْنُونٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ »

Muhterem Müslümanlar!

Anne ve babaların evlatları üzerinde çok büyük hakları olduğu gibi, evlatların da anne ve babaları üzerinde hakları vardır. Elbette anne ve babaların hakları daha büyüktür ve ödenmesi zordur. İnsan bu dünyaya doğumla gelir; çocukluk, gençlik, yetişkinlik, yaşlılık evrelerini geride bırakır ve eceli gelince dünyadan göçer gider. Ancak dünyada bıraktığı çocukları ve torunları vasıtasıyla neslini devam ettirir. Nesiller insanların geleceklerinin teminatıdır. Dolayısıyla onlara azami önem vererek görev ve sorumluluklarımızı tavizsiz bir şekilde ifa etmeliyiz.

Değerli Müminler!

Allah'ın insanlara bahsettiği nimetlerin en büyüğü evlatlardır. Kıyamet günü Allah katında sorgusu yapılacak nimetlerin başında işte bu nimet gelir. Onları korumak ve kıymetlerini bilmek gerekir. Rabbimiz şöyle buyurmuştur: **“Ey iman edenler! Kendinizi ve çoluk çocuğunuzu yakıtı insanlar ve taşlar olan cehennem ateşinden koruyunuz. Onun başında, acımasız, güçlü, Allah'ın kendilerine buyurduğuna karşı gelmeyen ve kendilerine emredilene yerine getiren melekler vardır.”**¹ Âyet-i kerîmedeki “ateşten koruma”nın ailenin eğitimi ile mümkün olacağı ifade edilmiştir. Özellikle evlatlar İslami terbiye ile yetiştirilirse

hem dünyada hem de ahirette mutluluğa erişmiş ve cehennem azabından korunmuş olurlar.

Bu sorumluluğa işaret eden Efendimiz ﷺ de şöyle buyurmuştur: *“Hepiniz bir sürünün çobanı gibisiniz. Çoban sürüsünü koruduğu gibi siz de evlerinizde ve emriniz altındakileri cehennemden korumalısınız! Onlara Müslümanlığı öğretmelisiniz. Öğretmezseniz mesul olacaksınız.”*²

Aziz Kardeşlerim!

Dinimiz, evlatların baba ve anneler üzerine yüklediği sorumluluklar hakkında şu esasları belirlemiştir: Evvela yeni doğmuş çocuğa güzel bir isim koyulmalıdır. Peygamber Efendimiz ﷺ şöyle buyurur: *“Çocuğun babası üzerindeki haklarından biri de ona güzel bir isim koyması ve terbiyesini güzel yapmasıdır.”*³ *“Siz kıyamet günü kendi isimleriniz ve babalarınızın isimleriyle çağrılacaksınız. Öyle ise çocuklarınıza güzel isimler koyunuz.”*⁴

Değerli Cemaat!

Evlatların anne ve babaları üzerindeki haklarından biri de güzel bir eğitimden geçirilmeleridir. Ana ve babalar çocuklarının eğitimine aile içinde başlamalıdır. Zira aile içi eğitimin çocukların eğitiminde çok büyük bir yeri ve önemi vardır.

Ana ve babalar çocuklarına itikat ve ibadet, ahlak, âdâb-ı muâşeret ve mesleki bilgilerle donanacak tedbirleri almalıdırlar. Her şeyden önce kendileri çocuklarına iyi örnek olmalıdırlar. Çocuklarına güzel davranmalı, onlarla arasında eşit ve adil olmalıdırlar. Peygamber Efendimiz ﷺ *“Allah, öpmeye varıncaya kadar her hususta çocuklar arasında adaletli davranmanızı sever.”*⁵ buyurmuştur. Çocuklar evlilik çağına geldiğinde onları evlendirmek de ana ve babalar üzerindeki evlat haklarından biridir.

Demek ki çocukları dünyaya getirmek yetmez, onların haklarına riayet etmek de şarttır. Hayırlı

¹ Tahrîm suresi, 66:6

² Buhârî, Vesâyâ 9, H. No: 2546; Müslim, İmâre 20, H. No: 3408

³ Kütüb-ü Sitte Şerhi (Hadis Ansiklopedisi) VII/363

⁴ Ebû Dâvûd, Sünen, Edeb, 61

⁵ Feyzu'l Kadir, II/297

bir nesil ancak böyle yetiřtirilebilir. Mevlamız
nesillerimizi hayırlı eylesin.